

Kolektivní monografie vznikla na základě finanční podpory SVV č. 260 358 s názvem *Kritická analýza pramenů práva se zřetelem na problémy jejich interpretace a retroaktivity*.

Autorství kapitol:

JUDr. Ing. Martin Adamec	kapitola II.
Mgr. Zuzana Adamusová	kapitola IV.
JUDr. Jana Balounová	kapitola V.
Mgr. Bc. Samanta Kuchtová	kapitola III.
Mgr. Marek Moravec	kapitola VI.
Mgr. Václav Petrmichl	kapitola I.4
Mgr. Pavel Švásta, Ph.D.	kapitoly I.1, I.2, I.3

redakce: doc. JUDr. Petr Bělovský, Dr.

technická redaktorka: Mgr. Kamila Stloukalová

grafika a sazba: Auditorium

jazyková korektura: Zdeněk Tejkl

Praha 2019

ISBN 978-80-87284-79-7

Předmluva	7
I. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu	11
1. Definice žaloby proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 odst. 1 SŘS	12
2. Lhůty pro podání žaloby a její formulace – žalobní body, jejich odůvodnění a rozšíření	18
3. Moderace pokuty podle § 65 odst. 3 SŘS ve spojení s § 78 odst. 2 SŘS	25
4. Závazná stanoviska a soudní přezkum	31
II. Ochrana proti nečinnosti správního orgánu	63
1. Několik poznámek k problematice nečinnosti správních orgánů	64
2. Správní soudnictví v systému prostředků ochrany před nezákonnou nečinností správních orgánů	66
3. Charakteristika žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu	69
4. Žalobní legitimace a účastníci řízení	72
5. Lhůta pro podání žaloby a její náležitosti	75
6. Přednostní projednání a rozhodnutí žaloby proti nečinnosti správního orgánu	77
7. Rozsudek a výkon rozhodnutí	78
8. Úvahy de lege ferenda	81

III. Ochrana před nezákonným zásahem	84
1. Definice pojmu zásah	85
2. Počátek běhu lhůty pro podání žaloby	88
3. Subtypy zásahových žalob	92
4. Okamžik posouzení povahy zásahu a s tím spojené důsledky	93
5. Vztah zásahové žaloby a žaloby na ochranu proti nečinnosti	95
IV. Přezkum opatření obecné povahy nebo jeho části	98
1. Pojem opatření obecné povahy	99
2. Lhůta pro podání návrhu na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části	101
3. Lhůta pro vydání rozhodnutí v řízení o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části	105
V. Opravné prostředky ve správním soudnictví	109
1. Kasační stížnost	110
2. Obnova řízení	123
VI. Odpovědnost státu za škodu v rámci správního soudnictví	127
1. Odpovědnost – obecné vymezení	128
2. Odpovědnost ze samotné činnosti správních soudů (nezákonný postup správních soudů)	131
3. Rozhodování správních soudů coby nutná podmínka pro uplatnění nároku poškozeného (zákonný postup správních soudů)	141
4. Kritické zamyšlení – postup de lege ferenda?	142
Použitá literatura	146
Seznam použitých zkratk	150

PŘEDMLUVA

Kolektivní monografie „Soudní řád správní: kritická analýza“ je výsledkem tříletého bádání v rámci projektu studentského vědeckého výzkumu „Kritická analýza pramenů práva se zřetelem na problémy jejich interpretace a retroaktivitu“.

Kritika jako forma a metoda poznávání sehrává významnou úlohu zejména v současnosti, kdy se právo vyvíjí stále rychleji, a to v prostředí globalizujícího se světa. Je proto třeba, a to bylo i cílem výzkumu, osvojit si a užívat kritické právní myšlení. Statě zahrnuté v této kolektivní monografii se snaží analyzovat a interpretovat vybrané právní normy, zejména soudní řád správní, právě z tohoto pohledu. Hodnotí, posuzují a zdůvodňují argumenty pro právní úpravu jednotlivých právních institutů. Byť autoři jednotlivých statí kriticky analyzují platnou právní úpravu, konfrontují její účel s praktickou aplikací a pojmenovávají její zásadní problémy, není kritičnost k právní úpravě destruktivní. V jednotlivých statích jsou obsaženy úvahy o možných pozitivních změnách, které by zajistily kvalitní, efektivnější a též rychlejší ochranu subjektivních práv jednotlivce. Kolektivní monografie odráží též současný obecný problém, se kterým se musí vyrovnávat nejen správní soudy, a to velice nedobry stav legislativy, kdy je právní řád hypertrofovaný, nepřehledný, nekonzistentní a neustále se měnící. Není pak divu, že ani judikatura krajských soudů, dokonce ani Nejvyššího správního soudu, není jednotná a vždy předvídatelná.

Kolektivní monografie vychází z tezí o základní funkci správního soudnictví, kterou je poskytování ochrany veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob před zásahy orgánů veřejné správy. Tomuto východisku a cíli monografie odpovídá i její struktura. Systematika monografie byla zvolena tak, že nejprve rozebírá právní úpravu žalob a návrhů proti různým úkonům správních or-